

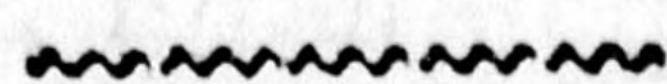
MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Kedden Augustus 31-dik napján, 1813-dik esztendőben.

Béts.

A' közelebb múlt Pénteken, úgymint e' majdan elenyésző hólnap 27-dik napján, az Oldenburgi özvegy hertzeg asszony *Katarina Pawlowna* született Orosz Csász. nagy Hertzeg asszony, néhai *Péter Fridrik* Oldenburgi örökös Hertzegnek özvegye, és tegnap előtt estvéli 9 órakor *Mária Pawlowna*, a' Szaksz-Weimari örökös hertzegnek *Károly Fridriknek* kedves Felesége, mind ketten *I. Sándor* Orosz Császárnak kedves testvér húgai, Cseh Országból szerentséssen, és a' Bétsi lakosok örvendező kiáltásaik között ide érkeztek, és az elsőbb a' Német birodalom Kancelláriájának palotájába, az utólsóbb pedig a' Cs. Kir. várba bészállottak. Az elsőbnek, kinek kedves Férje, a' múlt esztendőben, az Orosz Armádiánál meghalálozott, kedves Nádor Ispányunk *Jósef* Austriai Csász. Kir. Fő Hertzeg eleibe utazott 's ide békísérte.

A' Magyar Kurirnak 15-ik és 16-ik darabjaiban azt írtuk vala, hogy a' Fels. Orosz Császár *I. Sándor* fellyebb említett kedves húgaival együtt. Augustus 15-diken, a' Fels. Prussziai Király *III. Fridrik Wilhelm* pedig azon hólnap 13-dik napján Felséges Urunknak tiszteletére Prágába mentek; most pedig Prágából e' tárgyról így

írnak Augustus 23-dik napján: A' mi legkedvesebb Felséges Monarkánk, e' folyó hólnap' 20-dikán, délután tőlünk elutazott, a' Fels. Orosz Császár *Teinitzből*, a' Pilniti Kerületnek városából, a' hova az ott táborozó Austriai hadi seregeknek meg szemlélésére ment vala, vissza nem jött, a' Fels. Prussziai Király a' vele volt Koroda Hertzeggel *Fridrik Wilhelm* együtt tegnap reggel, tegnap előtt délután pedig Gróf *Metternich* külső dolgokra ügyelő Austriai Cs. Kir. Minister, az udvari titkos Cancelláriának minden tagjaival együtt innen elutaztak. — August. 21-dik napján, a' Prussia tábori postának egy osztálya városunkon által utazott. — Az Austriai Cs. Kir. tábori könyvnyomtató műhely is azon napon ment el tőlünk.

Ifj. Gróf *Zichy Károlyt*, a' Fels. Cs. Kir. udvari Kamarának Consiliariusát, Nemes' Poséga Vármegyének Administrátorát Csász. Kir. Titkos Tanácsosi rangra emelni méltóztatott Fels. Urunk, a' ki is a' szokott esküvést, hertzeg *Trautmansdorf* Cs. Kir. első udvari fő Mesternek kezébe Augustus 27-ik napján tette le.

A' jelen való háborút megelőzőtt Környülállásokról.

Erről a' fontos tárgyról így szólnak a' Drézdai 16-ik Augustusi tudósítások; Mind

ekkorig nagy reménységben voltunk az eránt, hogy a' mi napkelet felé való legközelebbi szomszédjainkal való békesség meg fog készülni. Mindazáltal tegnap délután két órakor a' Prágai Congressusban volt Frantzia meghatalmazott követ Gróf *Narbonne* véletlenül ide érkeztén, minden békességhez való reménységünk elenyészett. Három órával azután *Napoleon* Császár bennünket elhagyott, a' Neufchateli (Neocómiumi) hertzeg is az egész Stábbal tőlünk elment, és az itt volt Fr. Csász. testőrző seregek is mind elmarsiroztak, melly környülállásokból egyebet ki nem húzhatunk, hanem hogy azok a' tudósítások, mellyeket Gróf *Narbonne* Prágából magával hozott, sem békességesek, sem megelégitők nem voltak.

A' Nápolyi Király *Joakim Napóleon* (völt Marsal *Murat*, *Napoleon* Császár sógora), a' ki a' maga késérő seregével, e' folyó Augustus 14-ik napján ide érkezett, még most ugyan itt mulat, de még ma ő is *Pirnába* és *Königsteinba* fog a' Császár után menni, és mint a' Frantzia lovas hadi seregeknek fő vezérjek, a' tsata mezőre kiállani. Szünetlenül sok gyalog és lovas regementek marsiroznak városunkon által; úgy halljuk, hogy Fr. Generál *Vandamme* 40000 főből álló armádiát fog a' mi vidékünkön kormányozni, 's avval Drézdát és az Albis folyóvíz mellett Cseh Országba vivő utat védelmezni, más felől pedig Generál *Gouvion St. Cyr* a' Szakszoniai bánya kerületet (Territorium Montanum) hasonló hadi néppel igyekezik oltalmazni.

Dréda városa, mind belső mind külső kerületjében erőssítették, mellynek egy részét, ha a' szükség kívánni fogja, víz alá is lehet borítani, minden bástyáira, töltéseire, és sántzaira, számos ágyuk húzattattak, a' városba vivő utak mellett volt házak le rontattak, 's azokon sántzok és föld bástyák készítették, sok tábori tárak tsi-

náltattak, 's megtöltettek, a' katona ispotályokból a' betegek másuvá küldettek. — A' Szakszoniai Királyi familia számára, Thüringiában az Eisenachi magas hegyen épült erős vár készítették.

Hadi Történetek.

A' fegyverszűnésnek Augustus 10-ik napját követett éjjel lett fel mondatása után, mind a' két részről való roppant hadi seregek mozdulásban voltak az ellenségeskedésnek egész erővel leendő elkezdésére. A' Prusszus Generál Lajtinant *Blücher* vezérlése alatt lévő Prusszus armádia, Augustus 19-ik napján, alsó Sléziában, Lövenberg városa környékén tüzesen megtámadta az ellenséget, a' Bober folyóvízeig előbre nyomult, mellynek az a' jó következése lőnn, hogy a' Frantziák minden azon folyóvízen lévő hidakat magok után elrontottak.

A' következő napon, az az, Augustus 20-ikán, a' nevezett Prusszus vezér corpusát 140 ezer emberrel megtámadván *Napoleon* Császár; kéntelen volt magát hátrább húzni, 's tsak védelmezőleg tartani, olly feltétellel, hogy mihelyest az ellenség a' maga hadi erejének egy részét tőlle elfordította, azonnal ő támadhassa azt meg.

Azon idő alatt, hogy ezek Sléziában történtek vala, a' hertzeg *Schwarzenberg* Austriai Feldmarsal vezérlésére bízott szövetséges armádia, a' Cseh Országi hegyeken, több pontokon Szakszóniába benyomult, és semmi hátráltatást nem szenvedén az ellenségtől, a' Misniai Kerületnek Dipolswald nevű városa felé vette az útját.

Augustus 22-dikén, jó reggel megtámadván Orosz lovasság Generalissa Gróf *Wittgenstein* a' Frantziáknak, Pirna mellett lévő bésántzolt helyeket, hosszas vellek való viaskodása után, estéli 10 órakor,

azt kemény reá rohanással elfoglalta, melyre nézve kéntelen volt a' Szakszóniai Királyi Familia a' maga rezidentziáját ismét el hagyni. — Úgy látszik, hogy a' szövetséges armádiának ezen hadi munkájáról még tsak nem is gondolkozott a' Frantzia Császár, mivel mindjárt ezen történet után a' maga fő hadi erejét Sléziából Szakszoniába vissza vezette. Oda marsiroztak vissza a' Bunzlai Kerületben Gabel városáig nyomúlt Fr. seregek is. Ez a' város, tudniillik Pirna Drézdán innét két német mértföldre fekszik az Albis folyóviz mellett, a' Mizniai kerületben, a' hol 1758-ik esztendőben, néhai *II. Fridrik* Prussziai Király, az ott táborozott 25000 emberből állott Szakszóniai armádiát megverte, fogságra ejtette, és a' Prussziai armádia közt felosztotta.

Ugyan azon időpontjában, mellyben ezek Szakszoniában történtek vala, Fegyvertármester Báró *Hiller*, a' Styriában táborozó Austriai armádiának kormányozó fő vezérje, mingyárt az Austriai és Frantzia Császárok közt kezdődött háború után, a' vezérlése alatt lévő hadi seregeknek nagy részét Volkermarkt felé ki indította, egyszersmind *Stanisavlevich* Orosz Generálist St. Gilgen, General *Ékardot* a' Mura folyóviz mellett azon úton, melly Salzburgból Willach felé viszen, előbre küldötte. — Ennek a' Generálisnak brigadája, avagy osztalyserege azon az úton, Augustus 20-ik napján Illyriai Karinthiának, a' Dráva folyóviz mellett fekvő Sachsenburg nevű városáig nyomúlt; Orosz Generális *Stannisavlevich* pedig Augustus 23-ikán Salzburgban *Werfent* elfoglalta. — A' Klagenfurtból Aug. 21-ikén előbre nyomúlt Feldmarsal Lajtinánt *Frimont* Villachot Felső Karinthiának városát megtámadta, a' ki ellen az ellenség a' Dráva vizén lévő hidat elrontván magát keményen vé-

delmezte. A' városnak a' nevezett folyóvizben innen lévő része elfoglaltatott, 's abban sok ágyú és muníció találtatott, és az ellenségben sok kár tétetett.

F. M. Lajtinant *Radivojevich*, az Agram mellett Szava vizén volt hidat Augustus 17-ik napján elfoglalta, Glinába és Petriniába őrző katonákat helyezettett, ő maga Carlstadt felé, és a' Gen. *Nugent* vezérlése alatt lévő tsapatok Fiume ellen marsiroztak. — A' *Leuble*, vagy *Loibel* nevű Carnioliát Carinthiától el választó magas hegyekre le telepített vadász seregeket egy 400 emberből álló ellenséges tsapat Augustus 21-ik napján ugyan keményen és egynéhány versben megtámadta: mindazáltal mindenkor nagy veszteséggel visszaveretett. — Ennek a' Cs. Kir. Armádiának fellyebb nevezett fő vezére Fegyver Tár-mester *B. Hiller* Augustus 23-ikán a' maga fő hadi szállását Klagenfurtba tette által.

A' Berlini közönséges újság levelekben következő Sléziái tudósítás vagyona. „Az egyesült Orosz-Prusszus Armádiának legnagyobb része, Augustus 10-ik napján Sléziából Cseh Országba marsirozott, a' hol a' herczeg *Schwartzenberg* vezérlése alatt lévő Austriai nagy armádiával magát össze tsatolta. — Prússzus F. M. Lajtinánt *Blücher* parantsolatot vett az eránt, hogy a' Sléziában maradt Frantzia armádiát, melly az által, hogy annak egy jó részét *Napoleon* Császár Cseh Ország határra küldötte, nagyon meggyengült, 70 ezer főből álló Orosz Prusszus hadi seregekkel szüntelen szemben tartsa. — Fr. Ex-Generál *Morreau* (olvasd *Moró*), kinek az ő életét, a' Magy. Kurirnak Aug. 17-ik napján költ darabjában, rövideden le irtuk, Orosz hadi szolgálathoz álván, a' Felső Orosz Császár felvigyáza alatt, az Orosz Armádiának Gen. Kvártélymesterévé tétetett, General *Jomini*

pedig, a' ki a' Frantzia ármadiától az Orosz ármadiához által ment, General Lajtinant rangra emeltetett.

A' Berlini tudósítások szerint, a' Svéciai Korona Herczeg vezérlése alatt lévő Svéciai ármadiához 300 oíly Anglus ártilleristak fognak adattatni, a' kik a' Congre-
vi rakétákkal jól tudnak bánni.

A' Sléziai, 21-ik Augustusi újságlevelek illyeten hadi tudósítást foglalnak magokban: Jauerból Aug. 18-ik napján, 1813 eszt. A' fegyverszűnésnek feltett tzeljät már elértük. Ármádiainknak héjánossága kipotoltatott, a' gyalogság a' tartalék regimentekből megkettőztetett, a' landwéhristak, avagy a' tartománybéli katonaság a' régi katonák rendiben áll; napkeleti Prusszia egy igen szép, és válogatott legényekből álló lovas regimentet állított ki, más tartományok is követték annak ditsiretes példáját. — Egész bátorsággal, és hazai szeretet által lelkesítve mennek hadi seregeink azon ellenség ellen, a' ki minden állandó békességre tzelző tanátsadást megvetett.“

„Az Orosz Ármádiák, mellyek a' Vistula folyó viz partyain soha nagyobb számmal nem állottak mint most, minden hadi készületekkel fel ruházva mellettünk vannak. — Austria ügyünknek igaz voltaról meggyőzöttetvén, igen erős, nagy és derek ármadiával kaptsolta magát hozzánk. Svécia ország a' maga intézeteit elvégzette, a' Korona hertzeg igen szép, és az északi Hatalmasságoknak seregeikből válogatott ármadiát vezé-

rel. Noha Spanyol Országban vannak Angliának győzedelmes hadi seregei; még is mindazáltal minden hadfolytatására szükséges dolgokkal segíti a' szövetséges Fejedelmeknek hadi népeiket.“

„Augustus 10-ik napján a' fegyverszűnés az ellenségnek felmondott, és noha a' múlt Junius 4-ik napján szerzett megegyezés szerint, Aug. 17-ik napján kellett volna az ellenségeskedésnek elkedődni; de mivel Jauerig, Schonanig és más helyekig küldötte előbre az ellenség a' maga forposztjait, az az, külső vigyázatjait, sok requisitiokat tétetett, következésképen a' neutralis lineáját általhágta: arra való nézve Prusszus Gen. Lajtinant *Blücher* is, Augustus 17-ik napján a' neutralis tartományokba küldötte a' Sléziai ármadiát, és hogy azoknak elpusztítását eltávoztathassa, Katzbachig nyomta az ellenséget, és minekutánna annak fekvését meg kémléltette volna, Augustus 18-ikán őtet meg is támadta. Egy más Augustus 23-ik napján költ Jaueri tudósítás ezt tartya: A' Liegnitzi és Goldbergi tábor helyeket, néhány apró tsatazasi után az ellenség elhagyta, es az elsőbb várost Orosz Generál Lajtinant *Sacken* Aug. 18-ikán el foglalta. — A' hátráló ellenséget az egyesült ármadia üzőbe vette, es *Goldberg, Löwenberg, 's Bunzlau* ellen nyomúl előre.“

~~~~~

A' Magyar Szedőnk ma reggel megbetegedvén, több újsággal nem kedveskedhattünk.

A' Bétsi Cursus Aug. 28-dikán: — 100 Forint Conventziós pénz, 166 és 158 Forint Váltótrédulában. — Egy Hollandus arany 8 forint 6 és 1/2 krajtzár.